

Krótką historia stanu wojennego- 1981 r.

Autor: Barbara Heliosz

Klasa: 5b

Szkoła: Zespół Szkolno- Przedszkolny nr 16 w Gliwicach

E- mail szkoły: sekretariat@zsp16.gliwice.eu

Opiekun: Łukasz Kubieniec

W latach 1980- 1981 w Polsce nie działa się dobrze. Ludzie byli zmęczeni panującym ustrojem. Tęsknili za demokracją. Szara rzeczywistość- wysokie ceny, brak towarów w sklepach i kartki żywnościowe- tego Polacy już nie chcieli.

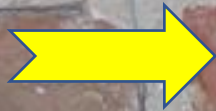
Kartka żywnościowa w czasach PRL

Mąka 1000 g XI 82	Cukierki 250 g XI 82	Cukier 500 g XI 82	Cukier 1500 g XI 82	Papierosy 6 pacz. XI 82
P. zbożowe 1000 g XI 82	W. Z. Nr _____ P-3 nazwisko i imię _____ adres: gmina-miasto-dzielnica _____			Papierosy 6 pacz. XI 82
Proszek 200 g XI 82				Alkohol 1 but. XI 82
Proszek 100 g XI 82	R-PIII 10 XI 82	Tłuszcze 375 g XI 82	Czekolada 100 g XI 82	R-PIII 20 XI 82

Aby zapobiec ewentualnym zamieszkom władzę Polski Ludowej postanowiły działać. PZPR(Polska Zjednoczona Partia Robotnicza) za zgodą i pozwoleniem władz Sowieckich planowały wprowadzić stan wyjątkowy.

Logo PZPR

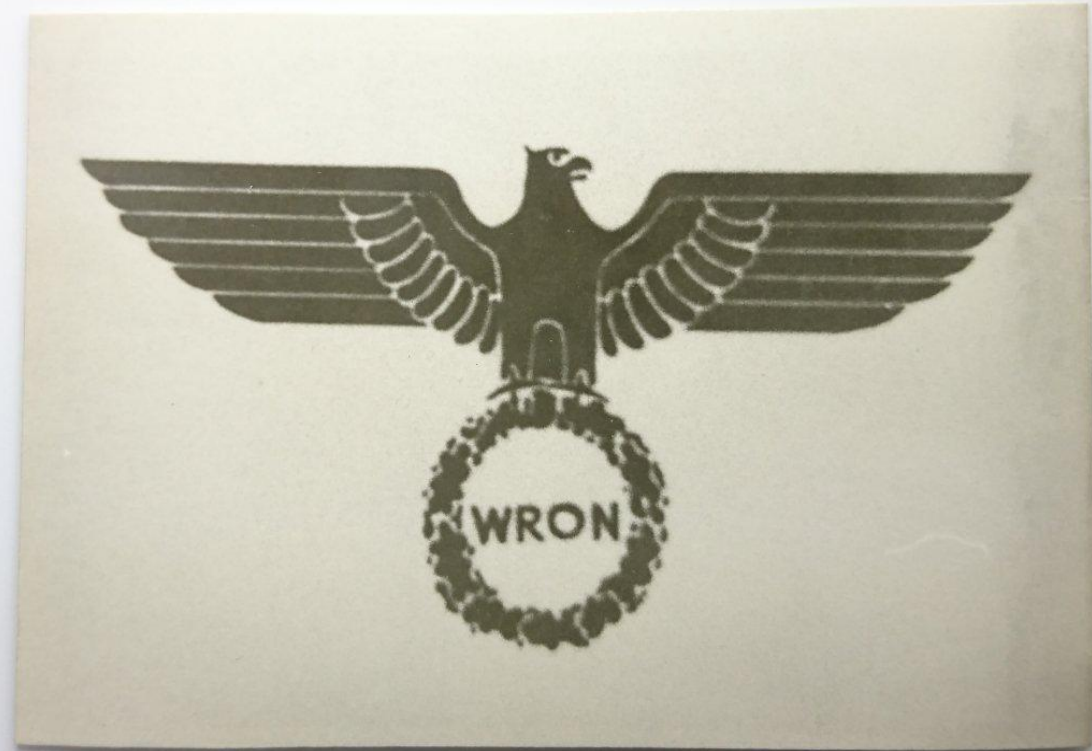
Ostatecznie w nocy z 12 na 13 grudnia 1981 roku władze PZPR zdecydowały się na wprowadzenie STANU WOJENNEGO. Oczywiście tłumaczono to Polakom żeby ich chronić. Rankiem 13 grudnia o godzinie 6:00 w telewizorach każdego Polaka zawitał ten oto człowiek:

gen. Wojciech Jaruzelski- Dowódca WRON, na czas stanu wojennego pełnił najwyższą funkcję w Polsce. Ponieważ jego przemówienie powtórzono o godzinie 9:00, w czasie kiedy był nadawany program dla dzieci „Teleranek”, do dziś dzień ogłoszenia stanu wyjątkowego bywa nazywany „Dniem bez Teleranka”

WRON- Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego.
Najkrócej mówiąc w stanie wojennym władzę w Polsce
przejmuje wojsko.

Na ulicach polskich miast pojawiły się czołgi. Żołnierze i milicjanci grupami patrolowali miasta. Wprowadzono godzinę milicyjną(na początku między 22:00 a 6:00). W zakładach pracy, szkołach i uczelniach zaczęto prowadzić działania propagandowe.

STAN WOJENNY

13.12.1981-22.07.1983

Ponieważ Polacy są mądrym narodem szybko zorientowali się, że nie jest dobrze. Niezadowolenie przerodziło się w strajki, głównie w zakładach pracy. Wojsko i milicja musiała stanąć naprzeciw strajkom brutalnie je tłumiąc. Szczególnie w pamięci utkwily dwie formacje- ZOMO i ORMO.

Ochotnicze Rezerwy
Milicji Obywatelskiej

Zmotoryzowane Obwody
Milicji Obywatelskiej

Strajki były coraz większe i liczniejsze. Już nie tylko w dużych miastach ludzie buntowali się. Władza została zmuszona do tłumienia strajków brutalnymi metodami. Brutalne tłumienie strajku nazywa się „Pacyfikacją”.

Stocznia Gdańska- 14 i 15 grudnia odbywały się tam największe strajki. ZOMO wkroczyło na teren stoczni by stłumić strajk. Było wielu rannych i wielu wziętych do niewoli. Ostateczna pacyfikacja nastąpiła 16 grudnia.

Huta im. Lenina w Krakowie- strajk odbył się 15 i 16 grudnia.
Również stłumiony przez ZOMO.

Strajki odbywały się w wielu innych zakładach pracy, m.in. w Fabryce Samochodów Ciężarowych w Lublinie, Stoczni im. Warskiego w Szczecinie czy w Hucie Katowice. Wszystkie brutalnie pacyfikowane przez milicję i wojsko. Ogólnie szacuje się, że podczas strajków aresztowano około 10 tys osób. Według IPN(Instytut Pamięci Narodowej) w strajkach zginęło 56 osób.

Trzeba również wspomnieć o strajkach w śląskich kopalniach. Pacyfikacja kopalni „Wujek” w Katowicach była najkrwawszą pacyfikacją w stanie wojennym. Oprócz „Wujka” pacyfikowana była też kopalnia „Manifest Lipcowy” w Jastrzębiu Zdroju(dzisiejsza „Zofiówka”).

Pacyfikacja kopalni Wujek zakończyła się tragicznie. ZOMO użyło broni palnej i zginęło tam 9 górników- 16 grudnia 1981 roku.

Górnicy którzy zginęli
w pacyfikacji kopalni
Wujek

Oprócz strajków zwykli obywatele też sprzeciwiali się na różne sposoby stanowi wojennemu. Organizowano o godzinie 19:00 spacery żeby nie oglądać wiadomości. Dlatego w późniejszych latach godzina milicyjna była od 19:00. Na znak protestu noszono wpięte w ubrania oporniki.

Opornik

Na skutek licznych protestów, strajków i oporu społecznego WRON w grudniu 1982 roku zdecydował się wygasić stan wojenny. Jednak dopiero 22 lipca 1983 roku ogłoszono koniec stanu wojennego. Ta data jest też początkiem końca PRL- u.

Na całkowity koniec ery PRL musieliśmy jeszcze długo czekać, ponieważ dopiero 29 grudnia 1989 roku Sejm uchwalił zmianę w Konstytucji, która przywróciła naszemu krajowi nazwę Rzeczpospolita Polska oraz odzyskaliśmy nasze obecne godło- orła w koronie.

Premier Tadeusz Mazowiecki

Dziękuję za uwagę😊

Bibliografia:

1. Wikipedia:

[wikipedia.org/wiki/Stan_wojenny_w_Polsce_\(1981%E2%80%931983\)](https://wikipedia.org/wiki/Stan_wojenny_w_Polsce_(1981%E2%80%931983)).

2. Portal „Dzieje.pl” <https://dzieje.pl/aktualności>.

3. polskieradio.pl

<https://www.polskieradio.pl/7/5410/Artykul/1960602,Kim-byli-naprawde-funkcjonariusze-ZOMO>.

4. Encyklopedia PWN [/encyklopedia.pwn.pl](https://encyklopedia.pwn.pl).

5. Dzień bez teleranka. Jak się żyło w stanie wojennym autor Anna Mieszczanek, wydawnictwo MUZA 2021r.